

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-726/20 - 1

Zaak C-726/20

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

29 december 2020

Verwijzende rechter:

Raad van State (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

4 december 2020

Verzoekende partijen:

CT

Ferme de la Sarte SPRL

Verwerende partij:

Waals Gewest

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XVe kamer

ARREST

[OMISSIS] van 4 december 2020

[OMISSIS]

In de zaak:

1. CT,
2. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Ferme de la Sarte, domicilie gekozen hebbende [OMISSIS] [te] Luik,

tegen:

Waals Gewest, vertegenwoordigd
door de Waalse Regering,
domicilie gekozen hebbende [OMISSIS]
[te] Brussel

I. Voorwerp van het verzoekschrift

Bij verzoekschrift, langs elektronische weg ingediend op 25 januari 2019, verzoeken CT en Ferme de la Sarte SPRL om nietigverklaring van de besluiten van het Waals Gewest - departement Landbouw - directie Landbouwstructuren van 26 november 2018 en 30 november 2018 waarbij het beroep ontvankelijk en ongegrond is verklaard en de aanvraag om vestigings- en investeringssteun bijgevolg is afgewezen.

II. Procedure

[OMISSIS] [Or. 2] [OMISSIS]

[procedurele aspecten die niet relevant zijn voor de prejudiciële verwijzing]

III. Feiten

1. Eerste verzoeker heeft met het oog op zijn opneming in het familielandbouwbedrijf 25,20 % van de aandelen van tweede verzoekster verworven en is tot bedrijfsleider benoemd. Op 23 februari 2018 heeft eerste verzoeker met zijn vader een overeenkomst tot bedrijfsovername gesloten.

2. Op 9 maart 2018 heeft het Comité d'installation eerste verzoeker meegedeeld dat het heeft vastgesteld dat hij over een ervaringsequivalent van twee jaar beschikt.

3. Op 21 maart 2018 heeft tweede verzoekster drie steunaanvragen ingediend:

- een vestigingssteunaanvraag (gedeeltelijke overname in de vorm van 63 aandelen van de vennootschap in onverdeelde eigendom);
- een investeringssteunaanvraag voor een opslagloods; [Or. 3]
- een investeringssteunaanvraag voor de aankoop van een cilindrische maaimachine.

4. Op 20 en 28 juni 2018 heeft de directeur van de directie Landbouwstructuren van het departement Landbouw besloten dat de drie steunaanvragen niet toelaatbaar waren. In de schriftelijke kennisgeving van die

besluiten is aangegeven dat daartegen beroep openstaat bij de directeur van het betaalorgaan van Wallonië.

5. Op 31 juli 2018 hebben verzoekers bij het betaalorgaan van Wallonië tegen de drie genoemde besluiten beroep ingesteld.

6. Op 24 september 2018 heeft het betaalorgaan van Wallonië eerste verzoeker gehoord.

7. Op 26 november 2018 heeft de directeur van het betaalorgaan van Wallonië de aanvraag voor vestigingssteun bij bedrijfsovername afgewezen.

Het betreft de eerste bestreden handeling, die als volgt is gemotiveerd:

„[...]

Overwegende dat met betrekking tot de aanloopsteun voor jonge landbouwers in punt 17 van de considerans van verordening nr. 1305/2013 het volgende wordt verklaard:

„Een maatregel voor de ontwikkeling van landbouwbedrijven en ondernemingen moet jonge landbouwers helpen zich voor het eerst te vestigen en hun landbouwbedrijf na deze eerste vestiging structureel aan te passen.”

Overwegende dat in de beschrijving van deze steunregeling die in het Waals plattelandoontwikkelingsprogramma wordt aangeduid met de termen submaatregel ‚6.1 - Bedrijfaanloopsteun voor jonge landbouwers’ in punt 8.2.3.3.1.6.1 van dit programma het volgende wordt toegelicht:

„De submaatregel heeft tot doel financiële steun toe te kennen aan jongeren die zich vestigen en erop toe te zien dat de vestiging onder optimale omstandigheden plaatsvindt, dat wil zeggen dat deze jongeren over voldoende beroepsbekwaamheid en een passend bedrijfsplan moeten beschikken.

De steun bestaat in financiële steun voor de (gehele of gedeeltelijke) overname van een bestaand bedrijf of voor de oprichting van een nieuw bedrijf.

[...]

De gemiddelde kosten van de vestiging van een landbouwbedrijf bedroegen in Wallonië in de periode 2012-2014 225 000 EUR. Deze kosten zijn de afgelopen jaren verder toegenomen, zodat de voor deze maatregel voorziene forfaitaire steun van 70 000 EUR op een gemiddelde steun van 30 % van de vestigingskosten neerkomt.”

Overwegende dat hieruit volgt dat de regeling inzake de aanloopsteun voor jonge landbouwers, zoals die in het Waals Gewest is georganiseerd en door de Europese Commissie is goedgekeurd, tot doel heeft jonge landbouwers die zich door middel van de oprichting of overname van een landbouwbedrijf voor het eerst vestigen,

gedeeltelijk financieel te steunen voor een vast bedrag van 70 000 EUR, en niet om bestaande bedrijven te helpen bij de ontwikkeling van activiteiten die buiten de landbouw vallen.

Overwegende dat in het ondernemingsplan van de aanvrager uitdrukkelijk wordt vermeld dat de overname en de investeringen worden verricht met het oog op de ontwikkeling van de productie van graszoden en plantaardige dakbedekking. Overwegende dat het [Or. 4] bedrijfsplan vermeldt dat de vestigingssteun betrekking heeft op een maaimachine die bij de productie van graszoden wordt gebruikt waarmee sneller kan worden gemaaid zodat er tijd vrijkomt voor de nieuwe activiteit ‘teelt van planten voor plantaardige dakbedekking’, de bouw van een opslagloods voor de tijdelijke opslag van de graszodenoogst, en het opstarten van een nieuwe plantenteeltactiviteit (dankzij de goed uitgeruste kas) om plantaardige dakbedekking te gaan produceren.

Overwegende dat de aanvrager tijdens de hoorzitting heeft verklaard dat de aanvragen voor investeringssteun enkel betrekking hebben op de graszodenactiviteit; dat EV overigens heeft verklaard dat de overname enkel betrekking heeft op het areaal dat voor de productie van graszoden bestemd is; dat FD heeft verklaard dat het uiteindelijk gaat om andere activiteiten dan typische landbouwactiviteiten; dat deze verklaringen worden bevestigd door de brief waarbij zij beroep hebben ingesteld, waarin wordt gepreciseerd dat het deel van het bedrijf dat CT overneemt slechts 32[,1]71 hectare bedraagt van de 174[,1]57 [hectare] die in de oppervlakteaangifte 2017 is vermeld, dat wil zeggen minder dan 20 %; dat een en ander strookt met de gegevens in de oppervlakteaangiften over de voorgaande jaren, waarin voor ‘niet-eetbare tuinbouwgewassen’ – dat wil zeggen de tijdens de hoorzitting door EV gebruikte benaming ter aanduiding van de productie van graszoden of sedum – in 2017 een totaal van 35,55 ha en in 2018 een totaal van 31,1 hectare is vermeld.

Overwegende dat bijgevolg is aangetoond dat de vestigingssteun bij overname en de investeringssteun in dit geval niet zijn gericht op de overname van een landbouwbedrijf, maar op de ontwikkeling van een nevenactiviteit binnen het bedrijf die niet onder de landbouw valt, te weten de productie van graszoden en plantaardige dakbedekking.

Overwegende dat deze aanvragen bijgevolg buiten de werkingssfeer vallen van de artikelen 17 en 19 van verordening nr. 1305/2013, zoals ten uitvoer gelegd door het Waals Gewest. Overwegende dat de enkele omstandigheid dat Ferme de la Sarte SPRL thans een landbouwactiviteit uitoefent niet volstaat om deze aanvragen in te willigen, aangezien de door CT voor de overname aangevraagde steun op zich niet tot doel heeft de landbouwactiviteit van het bedrijf over te nemen of te ontwikkelen, maar binnen dit bedrijf een nevenactiviteit te beginnen die geen verband houdt met de landbouw.”

8. Op 30 november 2018 heeft de directeur van het betaalorgaan van Wallonië ook de twee andere investeringssteunaanvragen afgewezen. Het gaat om de

tweede en de derde bestreden handeling, die zijn gebaseerd op de volgende gronden:

„Overwegende dat in punt 15 van de considerans van verordening (EU) nr. 1305/2013 de volgende toelichting met betrekking tot investeringssteun wordt gegeven:

„Om de economische en de milieuprestatie van landbouwbedrijven en rurale ondernemingen te verbeteren, om de efficiënte werking van de sector verwerking en afzet van landbouwproducten te intensiveren, met inbegrip van het opzetten van kleinschalige verwerkings- en afzetinstallaties in de context van korte toeleveringsketens en lokale markten, om de voor de ontwikkeling van de landbouw en de bosbouw vereiste infrastructuur ter beschikking te stellen en om de voor de verwezenlijking van de milieudoelstellingen vereiste niet-productieve investeringen te ondersteunen, moet steun worden verleend voor fysieke investeringen die tot verwezenlijking van deze doelstellingen bijdragen.’

[OMISSIS] [Or. 5] [OMISSIS] [geciteerde tekst van artikel 17, lid 1, onder a) tot en met d), van verordening nr. 1305/2013]

Overwegende dat uit artikel 17 van verordening nr. 1305/2013 en uit de beschrijving van de doelstellingen ervan in punt 15 van de considerans van diezelfde verordening volgt dat de investeringssteun erop is gericht de landbouwproductie te verbeteren, het landbouwbedrijf te ontwikkelen, te moderniseren of aan te passen, dan wel te ondersteunen voor de aankoop van materieel dat niet productief, maar wel goed voor het milieu is. Overwegende dat elk van deze doelstellingen verband houdt met de landbouwproductie of op zijn minst met het agrarische karakter van het bedrijf. Overwegende dat bijgevolg niet kan worden aangenomen dat de investeringssteun erop is gericht een investering te verwerven die geen verband houdt met de landbouwactiviteit.

Overwegende dat in bijlage 1 bij het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie de productie van graszoden of van plantaardige dakbedekking niet wordt vermeld. Overwegende dat deze productievormen niet tot doel hebben direct of indirect levensmiddelen te produceren. Overwegende dat de investeringsaanvragen evenmin zijn gericht op de aankoop van materieel dat niet productief, doch wel goed voor het milieu is, maar daarentegen strekken tot de aankoop van materieel dat weliswaar productief is, doch bestemd is voor een productievorm die buiten het bestek van landbouwactiviteiten valt. Overwegende dat de investeringssteunaanvragen derhalve niet kunnen worden geacht verband te houden met landbouwactiviteiten.

Overwegende dat de enkele omstandigheid dat Ferme de la Sarte SPRL thans een landbouwactiviteit uitoefent niet volstaat om deze aanvragen in te willigen, aangezien de door CT voor de investeringen aangevraagde steun op zich niet tot doel heeft de landbouwactiviteit van het bedrijf over te nemen of te ontwikkelen,

maar binnen dit bedrijf een nevenactiviteit te beginnen die geen verband houdt met de landbouw.”

IV. Ontvankelijkheid

IV.1 [OMISSIS]

[OMISSIS] [Or. 6] [OMISSIS]

IV.2. Beoordeling

[OMISSIS] [Or. 7] [OMISSIS]

[onderzoek van de door verwerende partij opgeworpen exceptie van niet-ontvankelijkheid wegens geen samenhang tussen de drie bestreden handelingen]

Aangezien de samenhang vaststaat, is het beroep ontvankelijk voor zover het tegen de drie bestreden handelingen is gericht.

V. Eerste onderdeel van het derde middel

V.1 Stellingen van partijen

Het derde middel is gebaseerd op schending van artikel 38 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en van bijlage I daarbij, van artikel 17 van verordening (EU) nr. 1305/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo), van de artikelen 11 en 33 van het besluit van de Waalse Regering van 10 september 2015 betreffende steun voor ontwikkeling en investering in de landbouwsector, van de artikelen 9 en 10 van het ministerieel besluit van 10 september 2015 tot uitvoering van het voornoemde besluit van de Waalse Regering van 10 september 2015, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, alsook van het algemene rechtsbeginsel van evenredigheid, en op een kennelijke beoordelingsfout.

In het eerste onderdeel van dit middel argumenteren verzoekende partijen dat in de bestreden handelingen ten onrechte is geoordeeld dat de productie van graszoden en van andere plantaardige producten, zoals sedum, geen landbouwproductie in de zin van bijlage I bij het VWEU vormt. Zij wijzen erop dat de tuinbouwproductie in ruime zin is opgenomen in de lijst van deze bijlage I. Zij argumenteren dat artikel 38 VWEU gewijd is aan de definitie van landbouwproducten en dat het hiervan een dubbele definitie geeft, namelijk enerzijds een definitie die als begripsmatig kan worden aangemerkt, en anderzijds een definitie die door verwijzing naar een opsomming in een lijst als analytisch kan worden aangemerkt. Verzoekende partijen zijn van mening dat de bestreden handelingen van een restrictieve analyse van dit artikel uitgaan, aangezien daarin

de landbouwproductie wordt beperkt tot hetgeen valt onder levensmiddelen in de algemene zin van het woord. Zij wijzen erop dat hoofdstuk 6 van voormelde bijlage 1 verwijst naar „Levende planten en producten van de bloemeteelt” en dat bij interpretatieproblemen naar de begripsmatige definitie kan worden gekeken. Zij zijn van mening dat de in hoofdstuk 6 bedoelde productie van planten een productie in de betekenis van voortbrengsel van de bodem is die in de begripsmatige definitie van artikel 38 VWEU wordt genoemd. Zij argumenteren dat indien de verwerende partij in haar interpretatie van dit artikel volhardt, eventueel een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie moet worden voorgelegd. **[Or. 8]**

De verwerende partij antwoordt dat het middel niet-ontvankelijk is voor zover het betrekking heeft op schending van de artikelen 20 en 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, aangezien verzoekende partijen niet aangeven in welk opzicht deze bepalingen zouden zijn geschonden. Zij is van mening dat, anders dan verzoekende partijen stellen, de productie van graszoden niet onder bijlage I bij het VWEU valt, aangezien het niet gaat om „[l]evende planten en producten van de bloemeteelt”. Zij is op basis van de informatie op de officiële website van de Europese Commissie van mening dat levende planten en producten van de bloemeteelt uitsluitend „levende bomen en heesters en andere producten die gewoonlijk door tuinders, boomkwekers en bloemisten worden geleverd om te worden geplant of voor versiering” omvatten. Zij concludeert dat er dus geen reden is om aan het Hof van Justitie van de Europese Unie een prejudiciële vraag voor te leggen.

Verzoekende partijen antwoorden dat zij het in hun verzoekschrift tot nietigverklaring weergegeven betoog handhaven. Zij zien niet in op welke grond de productie van graszoden kan worden onderscheiden van die van levende planten en producten van de bloemeteelt, aangezien gras een levende plant is die tuinbouwwerkzaamheden vereist en voor versiering bestemd kan zijn. Zij zijn derhalve van mening dat de toelichting van verwerende partij niet overtuigend is en dat deze partij te gemakkelijk de mogelijkheid terzijde schuift van een prejudiciële verwijzing om het Hof van Justitie van de Europese Unie de vraag voor te leggen of de productie van graszoden kan worden beschouwd als een land- en/of tuinbouwactiviteit.

In hun laatste memories verwijzen partijen naar hun eerdere schrifturen.

V.2 *Beoordeling*

Artikel 17 van verordening (EU) nr. 1305/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (Elfpo) en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1698/2005 van de Raad bepaalt:

„Investerings in materiële activa

1. In het kader van deze maatregel wordt steun verleend voor roerende en/of onroerende investeringen die:

- a) de algehele prestatie en duurzaamheid van het landbouwbedrijf verbeteren;
- b) betrekking hebben op de verwerking, de afzet en/of de ontwikkeling van in bijlage I bij het VWEU vermelde landbouwproducten of katoen, met uitzondering van visserijproducten. Het productieproces kan een product opleveren dat niet in die bijlage wordt vermeld; wanneer steun wordt verleend in de vorm van financieringsinstrumenten, kan de input ook een product zijn dat niet onder die bijlage valt, op voorwaarde dat **[Or. 9]** de investering bijdraagt tot een of meer van de prioriteiten van de Unie voor plattelandontwikkeling;
- c) betrekking hebben op infrastructuur voor de ontwikkeling, modernisering of aanpassing van de land- en bosbouw, inclusief op het gebied van de toegankelijkheid van landbouw- en bosgrond, landinrichting en verbetering van land, en de voorziening en besparing van energie en water; of
- d) worden beschouwd als niet-productieve investeringen die verband houden met de verwezenlijking van de in het kader van deze verordening nagestreefde agromilieu- en klimaatdoelstellingen, waaronder de staat van instandhouding van de biodiversiteit op het gebied van soorten en habitats, alsmede met het oog op de vergroting van de maatschappelijke belevingswaarde van een Natura 2000-gebied of van andere in het programma te omschrijven systemen met een hoge natuurwaarde.

2. De in lid 1, onder a), bedoelde steun wordt verleend aan landbouwers en groepen van landbouwers.

In geval van investeringssteun voor de herstructurering van landbouwbedrijven verlenen de lidstaten de steun aan landbouwbedrijven op grond van de SWOT-analyse betreffende de prioriteit van de Unie voor plattelandontwikkeling, versterking van de levensvatbaarheid van het landbouwbedrijf en van het concurrentievermogen van alle landbouwtypen in alle regio's en bevordering van innovatieve landbouwtechnologieën en duurzaam bosbeheer'.

3. De in het kader van lid 1, onder a) en b), verleende steun mag de in bijlage II vastgestelde maximale steunpercentages niet overschrijden. Die maximale steunpercentages mogen overeenkomstig de in bijlage II vastgestelde steunpercentages worden verhoogd wanneer het gaat om jonge landbouwers, om collectieve investeringen, waaronder investeringen in verband met een fusie van producentenorganisaties, en om geïntegreerde projecten waarbij vanuit meer dan één maatregel steun wordt verleend, om investeringen in gebieden met natuurlijke en andere specifieke beperkingen zoals bedoeld in artikel 32, om investeringen in verband met concrete acties overeenkomstig de artikelen 28 en 29, en om concrete acties die worden gesteund in het kader van het EIP voor de productiviteit en duurzaamheid in de landbouw. Het gecombineerd steunpercentage [kan] evenwel niet meer dan 90 % bedragen.

4. De in het kader van lid 1, onder c) en d), verleende steun wordt verstrekt overeenkomstig de in bijlage II vastgestelde steunpercentages.

5. Aan jonge landbouwers die zich voor het eerst als bedrijfshoofd op een landbouwbedrijf vestigen, mag steun worden verleend voor investeringen om te voldoen aan de normen van de Unie voor de landbouwproductie, waaronder arbeidsveiligheidsnormen. Deze steun mag worden verleend tot uiterlijk 24 maanden na de datum van vestiging als omschreven in het programma voor plattelandsontwikkeling of tot de handelingen als omschreven in het in artikel 19, lid 4, bedoelde bedrijfsplan zijn voltooid.

6. Indien het recht van de Unie nieuwe eisen stelt aan landbouwers, mag tot uiterlijk 12 maanden na de datum waarop de nieuwe eisen voor het betrokken landbouwbedrijf van kracht zijn geworden, steun worden verleend voor investeringen om te voldoen aan deze eisen.”

Artikel 38 VWEU luidt als volgt:

„1. De Unie bepaalt een gemeenschappelijk landbouw- en visserijbeleid en voert dat uit.

De interne markt omvat mede de landbouw, de visserij en de handel in landbouwproducten. Onder landbouwproducten worden verstaan de voortbrengselen van bodem, veeteelt en visserij alsmede de producten in eerste graad van bewerking welke met de genoemde voortbrengselen rechtstreeks verband houden. Verwijzingen naar het gemeenschappelijk landbouwbeleid of naar de landbouw worden geacht tevens te gelden als verwijzing naar de visserij, met inachtneming van de bijzondere kenmerken van de visserijsector. **[Or. 10]**

2. Voor zover in de artikelen 39 tot en met 44 niet anders is bepaald, zijn de regels voor de instelling en de werking van de interne markt van toepassing op de landbouwproducten.

3. De producten welke vallen onder de bepalingen van de artikelen 39 tot en met 44 zijn vermeld in de lijst in bijlage I.

4. De werking en de ontwikkeling van de interne markt voor de landbouwproducten dienen gepaard te gaan met de totstandkoming van een gemeenschappelijk landbouwbeleid.”

Hoofdstuk 6 van bijlage I bij het VWEU omvat met name „Levende planten en producten van de bloemeteelt”.

Uitvoeringsverordening (EU) 2018/1602 van de Commissie van 11 oktober 2018 tot wijziging van bijlage I bij verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad met betrekking tot de tarief- en statistiek nomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief bevat de volgende aantekening met betrekking tot de naamlijst van hoofdstuk 6 van bijlage I bij het VWEU: „Behoudens de in het tweede gedeelte

van post 0601 genoemde uitzondering, omvat dit hoofdstuk uitsluitend producten die gewoonlijk door tuinders, boomkwekers en bloemisten worden geleverd om te worden geplant of voor versiering.” In deze naamlijst worden onder de levende planten en tuinbouwproducten geen graszoden vermeld.

In zijn arrest van 4 oktober 2018 heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie met name geoordeeld als volgt:

„108 Ten tweede moet eraan worden herinnerd dat wanneer de beslissing van een nationale rechterlijke instantie niet vatbaar is voor hoger beroep, deze instantie in beginsel is gehouden zich krachtens artikel 267, derde alinea, VWEU tot het Hof te wenden wanneer voor haar een vraag over de uitlegging van het VWEU wordt opgeworpen (arrest van 15 maart 2017, Aquino, C-3/16, EU:C:2017:209, punt 42).

109 Het Hof heeft geoordeeld dat deze in deze bepaling neergelegde verwijzingsplicht met name tot doel heeft te voorkomen dat zich in een lidstaat nationale rechtspraak ontwikkelt die niet met de regels van het Unierecht strookt (arrest van 15 maart 2017, Aquino, C-3/16, EU:C:2017:209, punt 33 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

110 Deze rechterlijke instantie is hiertoe inderdaad niet gehouden wanneer zij vaststelt dat de opgeworpen vraag niet relevant is of dat de betreffende bepaling van het Unierecht door het Hof reeds is uitgelegd of dat de juiste toepassing van het Unierecht zo voor de hand ligt dat redelijkerwijze geen ruimte voor twijfel kan bestaan, waarbij bij beoordeling of een dergelijk geval zich voordoet, rekening moet worden gehouden met de eigen kenmerken van het Unierecht, de bijzondere moeilijkheden bij de uitlegging ervan en het gevaar voor uiteenlopende rechtspraak binnen de Unie (zie in die zin arresten van 6 oktober 1982, Cilfit e.a., 283/81, EU:C:1982:335, punt 21; 9 september 2015, Ferreira da Silva e Brito e.a., C-160/14, EU:C:2015:565, punten 38 en 39, en 28 juli 2016, Association France Nature Environnement, C-379/15, EU:C:2016:603, punt 50).” (arrest van 4 oktober 2018, Commissie/Frankrijk, C-416/17, EU:C:2018:811, punten 108-110). [Or. 11]

De doorslaggevende motivering voor de bestreden handelingen berust op een zodanige interpretatie van artikel 17 van verordening (EU) nr. 1305/2013 dat de productie van graszoden of van plantaardige dakbedekking van de werkingssfeer van dit artikel wordt uitgesloten. Deze interpretatie wordt echter door verzoekende partijen betwist, aangezien de bepaling in kwestie niet eerder door het Hof van Justitie is uitgelegd en de juiste interpretatie van het Unierecht niet zo evident is dat er redelijkerwijs geen ruimte voor twijfel kan bestaan. Aangezien het in casu gaat om steunaanvragen in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, moet worden voorkomen dat rechtspraak over het begrip „landbouwproduct” wordt ontwikkeld die van de regels van het Unierecht zou kunnen afwijken.

Bijgevolg is de Raad van State van oordeel dat hij het Hof een prejudiciële vraag moet voorleggen [OMISSIS].

[formulering van de in het dictum opgenomen vraag]

**OM DEZE REDENEN,
BESLIST DE RAAD VAN STATE ALS VOLGT:**

Artikel 1

De debatten worden heropend.

Artikel 2

Aan het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt de volgende prejudiciële vraag gesteld:

„Moet artikel 17 van verordening (EU) nr. 1305/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (Elfpo) en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1698/2005 van de Raad aldus worden uitgelegd dat de productie van graszoden of van plantaardige dakbedekking buiten de werkingssfeer van dat artikel valt?" [Or. 12]

[OMISSIS] [procedure]

Uitgesproken te Brussel ter openbare terechtzitting van de XVe kamer op 4 december 2020 door [de rechtsprekende formatie].

[OMISSIS] [ondertekeningen van de griffier en van de kamervoorzitter]